

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

12 maja 2026

nr 35 (LXXXI)

cena: 19 Kč

REGION
RODZINY Z DZIEĆMI
OPANOWAŁY
JAWOROWY STR. 3

REGION
NA TYM FESTIWALU
RODZĄ SIĘ GWIAZDY
STR. 4

SPORT
BANIK ZE SREBREM
CHANCE EKSTRALIGI
STR. 7

Kłopotliwy Most Przyjaźni

PROBLEM: W ciągu najbliższych dziesięciu lat konieczna będzie gruntowna modernizacja granicznego Mostu Przyjaźni łączącego Cieszyn z Czeskim Cieszynem – wynika z ekspertyzy technicznej przeprowadzonej przez czeską stronę. Pytanie, kto powinien zająć się remontem. Na razie brak jednoznacznej odpowiedzi. – To będzie chyba pierwszy przypadek na pograniczu czesko-polskim, gdy miasta, może i województwa, a nawet państwa będą musiały wesprzeć rekonstrukcję tak ważnego połączenia – uważa Vít Slovák, wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna.

• Most Przyjaźni dziś łączy Cieszyny, ale wymaga gruntownego remontu.
Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Łukasz Klimaniec

Temat pojawił się na ostatnim wspólnym posiedzeniu zespołu do spraw współpracy Cieszyna i Czeskiego Cieszyna. Zasygnalizował go właśnie Vít Slovák, wskazując, że w ciągu najbliższej dekady oba miasta staną przed faktem gruntownej rekonstrukcji mostu, który jest ważnym i strategicznym połączeniem nie tylko dla lokalnej społeczności.

– Most jest już stary. Nikt nie wie, czy wystarczy jego rekonstrukcja czy też trzeba będzie budować go od nowa. Połowa mostu jest czeska, połowa polska. To problem, bo nikt nie ma doświadczenia z takim remontem. Dlatego musimy do tego podejść systematycznie – podkreśla Slovák.

Przypomina, że gdy była budowana kładka sportowa nad Olzą łącząca Park Sikory w Czeskim Cieszynie z al. Łyska w Cieszynie, to jej budowę zajęła się czeska strona, a zadaniem polskiej strony było wykonanie połączenia kładki z istniejącymi drogami.

– W tamtym przypadku powstało jednak coś nowego. Tymczasem

Most Przyjaźni to inna sprawa. Tutaj już coś jest określoną własnością i musimy zastanowić się, jak podzielić zadania. Czy na przykład jedno państwo da pieniądze, a drugie zająć się budową. To wszystko wymaga ustaleń – uważa wiceburmistrz.

Zaznacza, że właścicielem połowy mostu jest miasto Czeski Cieszyn, a za polską połowę odpowiada Starostwo Powiatowe w Cieszynie, do którego należy droga prowadząca na Most Przyjaźni. Dorota Kochman, rzeczniczka starostwa tłumaczy, że zgodnie z umową z marca 1998 roku utrzymaniem Mostu Przyjaźni zajmuje się strona czeska.

– W ramach tej umowy bieżące remonty, które nie wpływają w żaden sposób na konstrukcję mostu, są w gestii czeskiej strony – podkreśla. Co jeśli chodzi o gruntowną modernizację a nawet budowę nowej przeprawy? Zdaniem Doroty Kochman kwestie, które nie zostały objęte umową z 1998 roku, wymagają nowych regulacji i powinny zostać przeprowadzone na szczeblu rządowym.

Gabriela Staszkievicz, burmistrz Cieszyna przyznaje, że miasto zostało poinformowane przez władze

Czeskiego Cieszyna o możliwych kłopotach związanych z mostem i konieczności jego remontu. Zaznacza, że choć temat po polskiej stronie formalnie dotyczy starostwa powiatowego, to miasto będzie wspierało to przedsięwzięcie

– Zależy nam przecież, żebyśmy mogli się poruszać po naszych miastach. Ale sytuacja wymaga uzgodnień na szczeblu rządowym – uważa burmistrz Cieszyna. W tej sprawie kontaktowała się już z Przemysławem Koperskim, wiceministrem infrastruktury w polskim rządzie, który zadeklarował pomoc w tej sprawie.

Gabriela Staszkievicz tłumaczy, że zgodnie z porozumieniami z lat 90. w kwestii utrzymania mostów granicznych, strona polska zajmuje się mostem drogowym łączącym Boguszowice z Kocobędzem, a strona czeska utrzymuje i ma nadzór nad mostami Przyjaźni i Wolności, dbając m.in. o ich zimowe utrzymanie, oświetlenie i doraźne naprawy nawierzchni.

– Te podziały zostały określone w ustawach, ale jak przychodzi do kwestii modernizacji czy budowy od podstaw, to takie działania musimy ustalić wspólnie. Dlatego

Długa historia...

Historia Mostu Przyjaźni sięga XV wieku. Drewniana przeprawa powstała prawdopodobnie w czasach panowania księcia cieszyńskiego Kazimierza II (1477-1528). W ciągu wieków zmieniała się nazwa mostu, który znany był jako **most Długi, Solny, Główny, Zamkowy lub Olziański**. Po 1781 r. most został wymurowany, a w 1891 r. przebudowany na żelazny z dźwigarami przegrodowymi. Po podziale Cieszyna na moście pojawiły się budki straży celnej i granicznej. Wraz z wybuchem II wojny światowej wycofujące się wojska polskie wysadziły go 1 września 1939 r. Szybko uruchomiono kładkę łączącą oba miasta i przystąpiono do remontu mostu, który został zniszczony przez wojska niemieckie w nocy z 2 na 3 maja 1945 r. Po wojnie zbudowano most tymczasowy, który zimą 1946 r. został uszkodzony przez lodową krę. Dopiero w 1950 r. czechosłowackie przedsiębiorstwo „Státní silnice” rozpoczęło budowę mostu żelbetonowego. **Od 1954 r. służył on jako główny most łączący polski i czechosłowacki Cieszyn i od tego momentu nazywany był Mostem Przyjaźni.**

wszystkie ręce na pokład – stwierdza burmistrz Cieszyna. I wskazuje, że modernizacja mostu to także kwestie bezpieczeństwa powodziowego.

Równie trudnym pytaniem, co ustalenie podziału ról przy remoncie Mostu Przyjaźni, jest wskazanie daty jego ostatniej poważnej napra-

wy. Vít Slovák przypomina, że w 2010 roku, kiedy demontowano zadaszenia, pozostałości kontroli granicznych, dokonano jedynie kosmetycznych napraw nawierzchni i chodników. Podstawa konstrukcji mostu nie była wówczas naprawiana ani wzmacniana. ▲

REKLAMA

PSP i Macierz Szkolna w Hawierzowie-Błędowicach zapraszają na finał Festiwalu Piosenki Dziecięcej, który odbędzie się 16.5.2026 w Domu Kultury Petra Bezruča w Hawierzowie.

Bilety do nabycia online na <https://www.mkshavirov.cz/> lub przed finałem na miejscu.

Pożar na niby...

• Regularne ćwiczenia tego typu są kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa pacjentom. Fot. ARC

Na oddziale łóżek socjalnych Szpitala Morawsko-Sląskiego w Trzyniecu odbyły się w środę ćwiczenia przeciwpożarowe, którego celem było sprawdzenie gotowości personelu medycznego i współpracy ze zintegrowanym systemem ratownictwa w sytuacjach kryzysowych. Regularne ćwiczenia tego typu są kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa pacjentom, zwłaszcza tym z ograniczoną sprawnością ruchu oraz dla przeciwdziałania szybkiej i skoordynowanej reakcji w sytuacjach kryzysowych.

– Ćwiczenia obejmowały realizacyjny scenariusz pozorowane-

go pożaru, cały oddział był zadymiony. Personel musiał działać w warunkach ograniczonej widoczności i zwiększonego stresu, czyli w sytuacji zbliżonej do rzeczywistego pożaru – poinformowała rzeczniczka szpitala Irena Sikorowa-Nożkova.

Przeprowadzono ewakuację pacjentów odgrywających role pacjentów. Strażacy najpierw wyprowadzili ich na korytarz, a następnie znieśli po schodach na zewnątrz. Akcja pozwoliła im przećwiczyć prawidłowe procedury postępowania z pacjentami unieruchomionymi oraz organizację ewakuacji w trudnych warunkach.

(dc)

CYTAT NA DZIŚ

Artur Rojek

muzyk, wokalista, autor tekstów i kompozytor, który zapowiedział właśnie nową płytę, która będzie miała premierę jesienią. Jej pierwszym singlem jest utwór „Gruby, mały”, który ma osobisty charakter

•••

To piosenka o poczuciu wstydu, kompleksach i o słowach, które potrafią nas ranić, a czasami zostać w nas na całe życie. To też historia o próbie pogodzenia się ze sobą i odzyskiwaniu własnej wrażliwości. Dziś już wiem, że niedoskonałość jest czymś normalnym, a normalność jest czymś wyjątkowym

WAŻNE INFORMACJE

- ✓ Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- ✓ Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- ✓ Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zakaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- ✓ Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

DZIŚ...

12

maja 2026

Imieniny obchodzą:

Dominik, Pankracy
Wschód słońca: 4.43
Zachód słońca: 20.20
Do końca roku: 233 dni
(Nie)typowe święta:
Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek
Przysłówie:
„Pankracy, Serwacy i Bonifacy – żli na ogrody chłopacy”

JUTRO...

13

maja 2026

Imieniny obchodzą:

Maria, Roberta, Serwacy
Wschód słońca: 4.41
Zachód słońca: 20.22
Do końca roku: 232 dni
(Nie)typowe święta:
Międzynarodowy Dzień Hummusa
Przysłówie:
„Gdy w maju dobry Serwacy, dobry w czerwcu Bonifacy (5. 6)”

(dc)

POJUTRZE...

14

maja 2026

Imieniny obchodzą:

Maciej, Bonifacy
Wschód słońca: 4.40
Zachód słońca: 20.24
Do końca roku: 231 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Opiekuna Medycznego
Przysłówie:
„Pankracy, Serwacy, Bonifacy, każdy swoim zimnem raczy”

POGODA

wtorek

dzień: 11 do 13°C
noc: 9 do 7°C
wiatr: 3-5 m/s

środa

dzień: 10 do 12°C
noc: 6 do 4°C
wiatr: 3-5 m/s

czwartek

dzień: 15 do 17°C
noc: 8 do 6°C
wiatr: 3-5 m/s

Wystartował remont zamku

Rozpoczął się kapitalny remont przez lata zaniedbanego XVIII-wiecznego zamku w Dąbrowie. Obiekt od 2015 roku jest własnością gminy, lecz dopiero niedawno udało się zdobyć fundusze na jego remont.

Gmina Dąbrowa przejęła obiekt przed jedenastu laty od spółki węglowej OKD. Były różne pomysły na jego dalsze przeznaczenie i sposób finansowania remontu, lecz dopiero obecny projekt doczekał się realizacji.

– Udało nam się pozyskać niemalą kwotę, 68 milionów koron, z Funduszu na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Program ten jest przeznaczony dla regionów poszkodowanych przez wydobycie węgla. Na terenie naszej gminy wydobywano go przez dwieście lat – mówi wójt Dąbrowy Jiřina Ferenčíkova. Na skutek szkód górniczych wyburzono w przeszłości sporą część miejscowości.

Remont obejmie zamek, część dziedzińca oraz przylegający do zamku budynek tak zwanej drabowni. W zamku znajdują się w przyszłości duża biblioteka z czytelnią, muzeum, centrum informacji oraz przestrzeń do spotkań klubo-

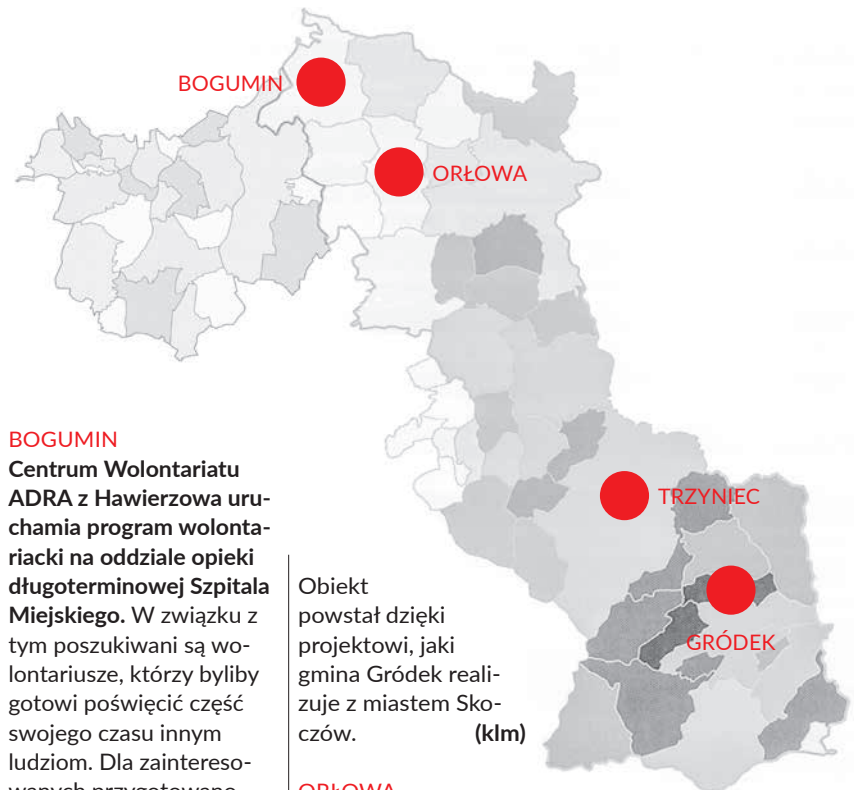
wych, mniejszych wydarzeń. Te duże odbywają się w Domu Narodowym.

Obecnie budynek jest opasany rusztowaniami. Firma budowlana wykonuje aktualnie przyłącza wody, rurami w ścianach odprowadzana jest wilgoć nagromadzona w środku. Prace mają się zakończyć w lipcu przyszłego roku. Konsultowane są z Instytutem Ochrony Zabytków.

Po wyprowadzce biblioteki, korzystającej obecnie z pomieszczeń przedszkół, będzie je można poszerzyć. To istotne dla gminy, która stara się przyciągnąć nowych mieszkańców.

– Pracujemy nad planem rozwoju gminy. Przedstawiliśmy państwu – komisji międzyresortowej złożonej z przedstawicieli Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Ministerstwa Finansów duży projekt, który ma nam pomóc finansowo w budowie sieci inżynierskich. W części gminy Dziedziina, obok Domu Narodowego, mamy działki pod budowę 56 domów jednorodzinnych, ale najpierw trzeba je uzbroid, wybudować drogę, oczyszczalnię ścieków i tak dalej. Cały projekt został podzielony na sześć etapów, mamy otrzymać wsparcie na pierwszy i drugi etap, które będą najbardziej kosztowne – wyjaśnia w rozmowie z „Głosem” Ferenčíkova. (dc)

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BOGUMIN

Centrum Wolontariatu ADRA z Hawierzowa uruchamia program wolontariacki na oddziale opieki długoterminowej Szpitala Miejskiego. W związku z tym poszukiwani są wolontariusze, którzy byliby gotowi poświęcić część swojego czasu innym ludziom. Dla zainteresowanych przygotowano spotkanie informacyjne wraz z podstawowym szkoleniem, które odbędzie się we wtorek 19 maja o 15.30 w stołówce pracowniczej szpitala w Starym Boguminie przy ul. Śląskiej 207. (klm)

Obiekt powstał dzięki projektowi, jaki gmina Gródek realizuje z miastem Skoczów. (klm)

ORŁOWA

Rozpoczęły się prace nad oznakowaniem nowej transgranicznej trasy rowerowej, która połączy Orłową z partnerskim miastem Rydułtowy w województwie śląskim. Trasa liczy 56 kilometrów długości i zaofertuje rowerzystom nowe możliwości po obu stronach granicy. Będzie idealna do poznawania i zwiedzania znajdujących się wzdłuż niej zabytków oraz aktywnego wypoczynku. Oficjalne otwarcie zaplanowano na 30 sierpnia. (klm)

TRZYNIEC

Strażacy w kilku częściach miasta przepro-

(klm)

Rodziny z dziećmi opanowały Jaworowy

Wystartowała piąta edycja gry turystycznej dla dzieci i młodzieży „Przez kopce”. Wielkie otwarcie nastąpiło w piątek w południe przy obelisku na szczycie Jaworowego.

• Harcerze ogłaszają nazwy dziesięciu szczytów do zdobycia.

Danuta Chlup

To nie był dzień, kiedy można zachwycić się górkami widokami i wystawiać twarz do słońca. Jaworowy tonął we mgłę.

Jednak dobre nastroje i uśmiechy nieschodzące z twarzy uczestników sprawiły, że zrobiło się jaśniej. A kiedy udało się wreszcie, po niemalym wysiłku, rozpalic ognisko, już było wiadomo, że nic nie stoi na przeszkodzie pomyślniej inauguracji gry.

Członkowie Drużyny Harcerskiej „Czarne Pantery” z Trzinyca ogłosili dziesięć kopców, które uczestnicy powinni zdobyć od 8 maja do końca października. Do końca trzymano je w tajemnicy, nie znała ich nawet Halina Twardzik, prezes PTTS „Beskid Śląski” – współorganizatora wydarzenia.

Kopce wybierali Michał Kaleta i Dawid Szkandera. Na pytanie „Głosu”, czy w piątej edycji można jesz-

cze znaleźć góry czy wzniesienia, których nie było w poprzednich latach, Szkandera bez wahania odpowiedział twierdząco.

– Mamy jakoś tak głupio zapisać w głowach, że Beskidy to Jaworowy, Ostry, Czantoria... Ale kiedy człowiek zajrzy do map, to sam się przekona, że w okolicy jest tyle gór, koło których chodzimy, jeździmy, a w ogóle o nich nie wiemy, bo nie prowadzą tam turystyczne szlaki. To nie muszą być wysokie góry. Na przykład w tym roku jednym z kopców jest Szachta, najwyższe wzniesienie powiatu karwińskiego. Znajduje się w Czeskim Cieszynie- „Czarne Pantery” z Trzinyca ogłosili dziesięć kopców, które uczestnicy powinni zdobyć od 8 maja do końca października. Do końca trzymano je w tajemnicy, nie znała ich nawet Halina Twardzik, prezes PTTS „Beskid Śląski” – współorganizatora wydarzenia.

Kopce wybierali Michał Kaleta i Dawid Szkandera. Na pytanie „Głosu”, czy w piątej edycji można jesz-

czy znaleźć góry czy wzniesienia, których nie było w poprzednich latach, Szkandera bez wahania odpowiedział twierdząco.

– Mamy jakoś tak głupio zapisać w głowach, że Beskidy to Jaworowy, Ostry, Czantoria... Ale kiedy człowiek zajrzy do map, to sam się przekona, że w okolicy jest tyle gór, koło których chodzimy, jeździmy, a w ogóle o nich nie wiemy, bo nie prowadzą tam turystyczne szlaki. To nie muszą być wysokie góry. Na przykład w tym roku jednym z kopców jest Szachta, najwyższe wzniesienie powiatu karwińskiego. Znajduje się w Czeskim Cieszynie- „Czarne Pantery” z Trzinyca ogłosili dziesięć kopców, które uczestnicy powinni zdobyć od 8 maja do końca października. Do końca trzymano je w tajemnicy, nie znała ich nawet Halina Twardzik, prezes PTTS „Beskid Śląski” – współorganizatora wydarzenia.

Kopce wybierali Michał Kaleta i Dawid Szkandera. Na pytanie „Głosu”, czy w piątej edycji można jesz-

Kopce wybierali Michał Kaleta i Dawid Szkandera. Na pytanie „Głosu”, czy w piątej edycji można jesz-

Odszedł długoletni dyrektor gimnazjum

Zmarł Bogdan Kiswa, długoletni dyrektor Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Jego dziełem była kompletna przebudowa i rozbudowa szkoły w latach 90. ub. wieku.

Bogdan Kiswa (1941-2026) pochodził z Orłowej-Lazów. Studia ukończył na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Karola w Pradze. Był

nauczycielem historii i wychowania obywatelskiego. Związany był zarówno z gimnazjum w Orłowej, jak i z Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie (dziś Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego). W latach 1975-1984 był wicedyrektorem ds. klas orłowskich, działających wówczas w Łazach pod czeskokocieszyńską dyrektacją.

W latach 1984-1996 był dyrektorem Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie. Jego dziełem była kompletna przebudowa i rozbudowa budynku szkoły. Dzięki jego staraniom gimnazjum otrzymało własny gmach.

Zmarły był również społecznikiem. Przez dwa lata pełnił funkcję wiceprezesa Zarządu Głównego Pol-

• Anna Paszek dotarła na Jaworowy z trzema małymi synami.

• „Iskierka przyjaźni” połączyła wszystkich uczestników. Zdjęcie: DANUTA CHLUP

swoją pierwszą edycję jako roczny bobas w nosidełku.

– Szliśmy z Oldrzychowic po narciostadzie, była wspinaczka, ale daliśmy radę. W poprzednich latach udało nam się zdobyć dziesięć gór, mam nadzieję, że w tym roku także nam się uda – śmiała się pani Anna.

– My jesteśmy z Hawierzowa, Przyjechaliliśmy z bratem i jego rodziną – mają dwoje maluchów. Ja jestem z przyjaciół, mamy tu także babcię, dalszych kolegów i psa – wymieniła członków swej licznej grupy rodzinnej Anna Kadłubiec.

W niedzielę odbyło się kolejne wydarzenie w ramach „Przez kopce”, tym razem w Nydku. Ruszyła wy-

Góry i wzniesienia, które należy zdobyć w ramach tegorocznej gry: Jaworowy (1032 m n. p. m.), Obora (709 m), Podgróń (710 m), Szachta (427 m), Lipi (902 m), Kozie Grzbiety (986), Gróniczek (837 m), Zakamień (727 m), Stary Gróń (792 m), Jagodna (407 m).

cieczka szlakiem Śpiących Rycerzy na Zakamieniu – jeden z tegorocznych kopców.

W „Drzewiönice” odbyły się warsztaty oraz kiermasz książki dla dzieci i dorosłych, Józef Szymczek wygłosił wykład o leśnych kościołach. ▲

(dc)

300

dzieci i młodych ludzi do lat 25 zarejestrowało się do tej pory w tegorocznej edycji gry turystycznej „Przez kopce”. Rejestracja nadal jest otwarta, a liczba zgłoszonych już jest o ok. 50 osób wyższa niż w ub. roku. Szczyty można zdobywać do końca października. Regulamin gry i wszelkie potrzebne informacje znajdują się na stronie internetowej przezkopce.eu.

JUŻ W SOBOTĘ ODBĘDZIE SIĘ FESTIWAL PIOSENKI DZIECIĘCEJ

Na tym festiwalu rodzą się gwiazdy

Nie ma drugiej takiej imprezy – mówią zgodnie Lidia Kosiec i Irena Włosok. W sobotę 16 maja o 16.00 na scenie Domu Kultury im. Petra Bezruča w Hawierzowie 48 młodych wykonawców z różnych stron Zaolzia wystąpi w XIX edycji Festiwalu Piosenki Dziecięcej. Pełen niespodzianek program zapowiada się ekscytująco – dość powiedzieć, że gośćmi będą DR.ONG oraz zespół B-27. Bilety są jeszcze dostępne.

• Władysław Josiek z Macierzy Szkolnej w błędowickiej szkole, Lidia Kosiec i Irena Włosok zachęcają do udziału w finałowej gali. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Łukasz Klimaniec

Ewa Farna, Przemysław Orszulik, Tomasz Suchanek, Tamara Tomoszek, Noemi Macura – to znamici wykonawcy, których muzyczne kariery wyrosły z Festiwalu Piosenki Dziecięcej w Hawierzowie, jednego z najważniejszych i największych wydarzeń muzycznych na Zaolziu. W sobotę 16 maja przekonamy się, kto może pójść w ich ślady. Bo ten festiwal organizowany przez Szkołę Podstawową z Polskim Językiem Nauczania w Hawierzowie-Błędowicach, błędowicką Macierz Szkolną i Polskie Towarzystwo Artystyczne „Ars Musica” w naturalny sposób uwalnia potencjał drzemiący w młodych wykonawcach.

Cieszyć się życiem...

– Warto śpiewać, warto oglądać bardzo uzdolnioną młodzież chętną do śpiewania i cieszyć się życiem – mówi wprost Lidia Kosiec, która od 1997 roku do 2019 roku stała za przegotowaniem festiwalu i jego scenariuszy. Jest skarbnicą wiedzy tego fenomenu i źródłem wielu ciekawych historii i anegdot. Wspomina pomysłodawców – Halinę Kowalczyk, Marylę Hupkę i Henryka Sumere, którzy – prawdopodobnie inspirowując się Festiwalem Polskiej Piosenki – wymyślili, żeby na Zaolziu przeprowadzić taki festiwal, ale dla dzieci. Wspomina o kameralnej, ale niezwyklej atmosferze towarzyszącej pierwszej edycji, jaka odbyła się w 1988 roku Bystrzycy w Domu PZKO, gdzie wykonawcom akompaniowała orkiestra. Nie było wtedy wielkich eliminacji ani podziału na kategorie. Opowiada o edycji w

Teatrze Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie i zajęciach z Karolem Suszką, który uczył wykonawców poruszania się na scenie, wreszcie finał w Trzyńcu z udziałem Orkiestry Rozgłośni Czeskiego Radia w Ostrawie akompaniującej wykonawców i onieśmielającej nie tylko debiutantów.

Na stałe w Hawierzowie

Festiwal początkowo zmieniał miejscowości, a wzorem organizacji Zjazdu Gwiazdzistego miał „wędrować” po Zaolziu. Jednak, gdy w 1997 roku pojawił się w Hawierzowie, za domowił się tam na stałe.

– Odzew z terenu był bardzo dobry. W Hawierzowie był solidny dom kultury, a przede wszystkim rodzice, którzy byli i są nadal niesamowitą podporą tego festiwalu. Bo to jest ich praca, której ze sceny nie widać, za którą specjalnie się nie dziękuję, a

Oni ocenią wokalne popisy

W jury XIX edycji Festiwalu Piosenki Dziecięcej w Hawierzowie zasiądą znana piosenkarka Renata Drössler, Wojciech Wantulok, Zbigniew Siwek, Michał Smolani i prezydentka Hawierzowa Iveta Kočí-Palkovská. To oni ocenią występy 48 artystów wyłonionych w marcowych eliminacjach. Za scenariusz finałowej gali odpowiada Irena Włosok, niegdyś uczestniczka festiwalu, a dziś następczyni Lidii Kosiec. Konferansjerami tegorocznej edycji będą Alicja Włosok i Michał Smugała, który przed dwoma laty otrzymał wyróżnienie za wykonanie piosenki „Skrzydlate ręce”. Ten duet od kilku tygodni skutecznie promuje festiwal w mediach społecznościowych za pośrednictwem pomysłowych i zabawnych filmików, zachęcając do udziału w finałowej gali.

Bilety wciąż dostępne

Najważniejsza informacja jest taka, że bilety na to wydarzenie są wciąż dostępne – można je kupić za pośrednictwem strony www.mkshavrov.cz w cenie 200 koron (doroshi). Młodzież w wieku 12-18 lat za występ zapłaci 50 koron, a dzieci do lat 12 symboliczną 1 koronę.

Wszystko zaczęło się w 1997 roku

Pierwsza edycja festiwalu w Hawierzowie, ta z 1997 roku, zapadła dobrze w pamięci Lidii Kosiec. Wspomina ona Wiesława Faranę, który wraz ze Zbigniewem Glatzem zadbał o akompaniament i aranżację, po tym jak współpraca z Orkiestrą Rozgłośni Czeskiego Radia w Ostrawie zakończyła się na finale w Trzyńcu. Choć z biegiem czasu i rozwojem techniki podkłady muzyczne i tzw. półplaybacki są na porządku dziennym, to pojawiały się takie perełki, jak Karolina Michałek ze Stonawy, która zaśpiewała piosenkę grając jednocześnie na kontrabasie. Lidia Kosiec z humorem wspomina festiwal z 1999 roku, jedyny, który nie został zarejestrowany na wideo, a w którym poziom był wyjątkowo wysoki, a także to, jak przed dwoma laty nieoczekiwanie została członkinią jury, choć szczykowała sobie już miejsce na widowni. W tym roku wokalne popisy dzieci i młodzieży ma zamiar oglądać jako widz.

Bez dotacji ani rusz...

Władysław Josiek, prezes Macierzy Szkolnej w Hawierzowie-Błędowicach, przynajmniej, że chcąc dobrze zorganizować festiwal trzeba postarać się o finansowe wsparcie. A o takie należy zwrócić się z wnioskami do różnych instytucji. Społecznicy z Macierzy, prócz wielu innych zadań, podejmują się właśnie tego wyzwania.

– Składaliśmy w tym roku wnioski do różnych organizacji – ponownie do Ministerstwa Kultury Republiki Czeskiej, Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, miasta Hawierzów – wylicza. – Z panią konsul generalną Anną Olszewską spotkał się nawet osobiście – dodaje.

• Varies Manx & Kasia Stankiewicz grają na cieszyńskim Rynku w piątek 12 czerwca. Fot. Facebook.com/VariesManx

Organek i legenda czeskiego country

34. edycja Święta Trzech Braci odbędzie się w dniach 12-14 czerwca w Cieszynie i Czeskim Cieszynie – poinformowali na wtorkowej konferencji prasowej w cieszyńskim ratuszu organizatorzy wydarzenia, przedstawiając pogram świętowania. Gwiazdami tegorocznej zabawy będą zespoły Varius Manx & Kasia Stankiewicz, Organek, Kabaret Zdolni i Skromni oraz Věra Martinová, legenda czeskiego country i piosenkarka Olga Lounová.

Wydarzenie rozpocznie się tradycyjnie o 17.00 na Moście Przyjaźni, na który mieszkańcy obu miast wyruszą o 16.50 odpowiednio z cieszyńskiego Rynku oraz placu ČSA w Czeskim Cieszynie. Tegorocznością będzie liczny udział dzieci

z cieszyńskich szkół i przedszkoli, które przemarszerują ul. Głęboką w kierunku granicznego mostu. Na ul. Głębokiej, na odcinku od Rynku do Starego Targu, znajdą się stragany z wyrobami rękodzieła, smakołykami i innymi ciekawymi produktami.

Koncerty po polskiej stronie odbędą się na dużej, plenerowej scenie na cieszyńskim rynku. W Cieszynie gwiazdami wydarzenia będą zespoły Varius Manx & Kasia Stankiewicz, Organek oraz Kabaret Zdolni i Skromni. – Poza tym zaprezentuje się sporo lokalnych wykonawców i nie tylko lokalnych – zapowiedział Adam Cieślak, dyrektor Cieszyńskiego Ośrodka Kultury „Dom Narodowy”. Pozostaje strefa klubowa na Wzgórzu Zamkowym, gdzie pod namiotem odbędzie się impreza taneczna w piątek i sobotę do późnych

godzin nocnych oraz strefa rodzinna, jaka w sobotę zostanie urządzona w Parku Pokoju.

W Czeskim Cieszynie zabawa skoncentruje się na placu ČSA, gdzie wystąpią zespół Wahnout, Tina, Věra Martinová i Olga Lounová oraz w przyległym do placu wesołym miasteczku.

– Oba Cieszyny idą swoją drogą, ale łączy nas most, którym możemy się swobodnie przemieszczać i wybierać to, co każdemu się podoba – przyznał Adam Cieślak. – W Czeskim Cieszynie jest bardziej rozbudowana strefa zabawowo-dziecięca, czyli wesołe miasteczko, a my natomiast zapewniamy inną rozrywkę. Chciałbym jednak, żeby traktować to wydarzenie, jako jedną imprezę. Dlatego ta oferta po obu stronach Olzy jest różna – dodał. (klm)

ROZMAWIAMY O RESTYTUCJI DÓBR KULTURY

Szachy, film sensacyjny i żmudna praca w jednym

Restytucja to w większości przypadków połączenie partii szachów, filmu sensacyjnego oraz żmudnej pracy badawczej i urzędniczej. W tym zawodzie nie ma miejsca na nudę – mówi zastępczyni dyrektora Departamentu Dziedzictwa Kulturowego MKiDN Elżbieta Rogowska.

Polska Agencja Prasowa

Gdyby miała pani porównać swój zespół do konkretnej formacji, byłaby to raczej ekipa detektywów czy wyspecjalizowana jednostka ds. cyberprzestępczości?

– Jesteśmy zespołem multidyscyplinarnym. Oprócz specjalistów od technologii cyfrowych mamy ekspertów od kwerend, którzy potrafią odnaleźć potrzebne dokumenty w różnych miejscach, w archiwach, muzeach czy zbiorach prywatnych. Są też historycy sztuki z doskonałą znajomością rynku kolekcjonerskiego i szerokimi kontaktami, prawnicy oraz osoby odpowiedzialne za działania w terenie, czyli ogłędziny, potwierdzanie tożsamości, negocjacje, współpracę ze służbami czy logistykę związaną ze sprowadzeniem odzyskanych obiektów nieraz z bardzo odległych zakątków świata czy tzw. obszarów trudnych.

To wszystko przy stosunkowo niewielkich zasobach kadrowych, jest wymagające fizycznie i psychicznie, ale przynosi wymierne efekty – odnajdujemy bardzo dużo obiektów. Każdy trop wymaga weryfikacji: musimy ustalić, czy obiekt faktycznie istnieje i czy możemy go namierzyć. Dopiero potem przechodzimy do kolejnych etapów restytucji, czyli potwierdzenia tożsamości dzieła.

Restytucja części przypomina partię szachów z prawnikami czy dynamiczny thriller, w którym kluczowe okazują się metody operacyjne wywiadu?

– W większości przypadków to połączenie partii szachów, filmu sensacyjnego oraz żmudnej pracy badawczej i urzędniczej. Sukces w tej dziedzinie wymaga kreatywności, przecierania nowych ścieżek, a przede wszystkim zaangażowania wielu osób o różnych kompetencjach, które dobieramy w zależności od potrzeb. To proces niezwykle dynamiczny i tylko w pewnym stopniu przewidywalny – liczba zmiennych sprawia, że musimy reagować błyskawicznie na każdym etapie.

Jak zatem wygląda typowy dzień pracy w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego MKiDN?

– Zaczynamy dzień tak jak w każdym innym urzędzie. To, co nas odróżnia, to fakt, że nigdy nie wiemy, czym ten dzień się skończy. Praktycznie nie zdarza się, abyśmy w ciągu tygodnia czegoś nie odnaleźli lub nie domykali jakiejś sprawy. Nasza praca to z jednej strony liczne wyjazdy, delegacje i działania w terenie, z drugiej – żmudne analizowanie archiwalnych dokumentów. Każdy dzień jest inny, dlatego osoby, które zaczynają u nas pracę, często zostają z nami na lata.

• Elżbieta Rogowska. Fot. PIOTR WITTMAN/Gdansk.pl

W tym zawodzie nie ma miejsca na nudę czy rutynę.

Jak bardzo algorytmy sztucznej inteligencji, które w sekundy skanują miliony aukcji od Tokio po Buenos Aires, zmieniły waszą pracę?

– Dzięki nowym technologiom odnotowujemy lawinowy wzrost liczby obiektów do weryfikacji i spraw do podjęcia. Jeszcze kilkanaście lat temu większość postępowań wszczynaliśmy na podstawie sygnałów zewnętrznych – pochodzących od ekspertów oraz placówek dyplomatycznych. Dziś większość spraw, którymi się zajmujemy, to efekty naszych własnych poszukiwań w sieci.

Czy zdarza się, że zgłasza się do was kolekcjoner świadomy, że ma obiekt pochodzący z grabieży wojennej, i chce się „pozbyć problemu”, gdy zaczyna mu się palić grunt pod nogami?

– Zdarza się, choć niezbyt często. Zazwyczaj to my pierwsi kontaktujemy się z posiadaczami dzieł – zarówno świadomymi kolekcjonerami, jak i przypadkowymi osobami prywatnymi. Bywa i tak, że druga strona, mając wątpliwości co do pochodzenia posiadanego obiektu, sama stara się wyjaśnić jego proveniencję. Najbardziej jaskrawym i jednym z moich ulubionych przypadków jest historia obrazu „Dzieci w lesie brzoźnym nad fiodrem Haiko” fińskiego malarza Alberta Edelfelta. Dzieło to nie figurowało w polskiej bazie strat wojennych. Gdy posiadacz zwrócił się do nas z pytaniem o ten obraz, informując, że znalazł go zwinie ty na strychu w domu pod Łodzią, odpowiedzieliśmy, że nie mamy o nim informacji. Jednak klasa dzieła i tajemnicze okoliczności jego odnalezienia skłoniły nas do głębszych poszukiwań.

raz Berthy Wegmann zatytułowany „Lato”, który wrócił do nas z Danii i obecnie znajduje się w Muzeum Narodowym we Wrocławiu. Dzieło powstało prawdopodobnie podczas pobytu malarza na Dolnym Śląsku. W 1906 r. zakupiło je Śląskie Towarzystwo Artystyczne i przekazało do zbiorów Śląskiego Muzeum Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Przed 1939 r. płótno wypożyczono do Miejskiej Szkoły Średniej dla Dziewcząt – być może jako element polityki społecznej III Rzeszy promującej macierzyństwo.

Nigdy nie odnaleźliśmy przedwojennej fotografii obrazu. Zgromadzenie poszlak i też dowodów, które przekonałyby duńską rodzinę do zwrotu, wymagało ogromu pracy. Kluczowy okazał się precyzyjny opis w przedwojennym katalogu muzeum, który figurował w naszej bazie strat wojennych. Szczepke mówiąc, dawałam tej sprawie niewielkie szanse, a jednak się udało.

Mam nadzieję, że niedługo będziemy mogli ogłosić odzyskanie kolejnego podobnego obiektu.

Jakich argumentów używa się w konfrontacji z kolekcjonerem, który twierdzi, że nabył dzieło w dobrej wierze, nie znając jego proveniencji? Czy to moment na paragrafy, czy raczej na apel od sumienia i lekcję historii?

– Drogę do odzyskania obiektów jest wiele – od prawnych po negocjacyjne. My preferujemy dialog. Najpierw przedstawiamy wyniki naszych ustaleń, które dla kolekcjonerów czy przypadkowych posiadaczy często są kompletnym zaskoczeniem. Prezentujemy dowody potwierdzające tożsamość obiektu oraz fakt, że zaginął on z konkretnych zbiorów. Następnie wyjaśniamy jego status prawny.

Przebieg sprawy zależy od wielu czynników. Nie ma dwóch takich samych spraw restytucyjnych. Zawsze jednak pierwszym krokiem jest spotkanie, rozmowa i wyjaśnienie historii dzieła, oczywiście o ile jest to możliwe. Najczęściej daje to pożądane rezultaty, choć negocjacje restytucyjne to szczególnie rodzaj negocjacji – nie jest to biznesowa wymiana „dobro za dobro”. To, co oferujemy w zamian za zwrot, ma charakter niematerialny. Ważnym elementem negocjacji jest zrozumienie dla emocjonalnego przywiązania posiadacza do obiektu, który przez lata był częścią rodzinnej historii, a okazuje się zrabowanym dobrem kultury. Kilka lat temu po wielu godzinach negocjacji nasz partner spytał mnie, jak długo próbujemy. Odpowiedziałam, że do skutku. I to był moment, w którym zapadła decyzja o zwrocie.

Proces restytucji nie zakłada odkupowania dzieł sztuki przez państwo?

– Byłoby to sprzeczne z normami moralnymi i etycznymi. Nie ma zresztą takiej możliwości prawnej. Zwykle obiekt, chociaż znajduje się w obcych rękach i wielokrotnie zmieniał właścicieli, w świetle prawa pozostaje własnością Skarbu Państwa. Jako urzędniczy jesteśmy zobowiązani do dochodzenia tych praw i egzekwowania zwrotu mienia publicznego.

Które z odzyskanych w ostatnich latach dzieł było najbliższe „rozpląnięcia się w niebiecie” na czarnym rynku? O ile minut – lub centymetrów – byliśmy od porażki?

– Takie sytuacje miały miejsce w przypadku niektórych obiektów odzyskanych w ostatnim czasie, ale ze względu na specyfikę tych działań nie mogę ich wskazać dokładnie. Inaczej wygląda sytuacja, gdy obiekt znajduje się w zagranicznych zbiorach muzealnych lub publicznych. Wówczas postępowanie nie jest obciążone taką presją czasu czy ryzykiem utraty dzieła sztuki – możemy negocjować, wymieniać argumenty, czekać na decyzje polityczne lub zmianę miejscowego prawa. Czasami trwa to latami, ale mamy pewność, że dzieło jest odpowiednio zabezpieczone i nie ma ryzyka, że zniknie. Przykładem jest ubiegłoroczny zwrot z Niemiec niezwykle cennych dla historii Polski 73 dokumentów krzyżackich z Archiwum Głównego Akt Dawnych. Pierwsze starania podjęto już w latach 40. XX w., następnie rozmowy kontynuowano w latach 90., a sfinalizowano je w ubiegłym roku. Uważam, że to największy sukces restytucyjny Polski po 1990 r.

Duże ryzyko niepowodzenia istnieje przy aukcjach zagranicznych, w których każdy może wziąć udział. Jeśli o sprzedaży dowiadujemy się późno i nie mamy wypracowanych relacji z danym domem aukcyjnym, sytuacja staje się dynamiczna. Na szczęście wiele podmiotów na światowym rynku sztuki ma swoje standardy i doświadczenia współpracy z nami. Wiemy, jakie są procedury i czego może się spodziewać zarówno dom aukcyjny, jak i osoba wystawiająca poszukiwane dzieło sztuki na sprzedaż. Jeżeli dysponujemy odpowiednią dokumentacją, zwykle szybko udaje nam się doprowadzić do wycofania obiektu z licytacji. Wyjątkiem są sytuacje, kiedy niedostarczony antykwariusz nie decyduje się na współpracę i np. doradza osobie wystawiającej odebranie lub nawet ukrycie obiektu. To dla nas największe ryzyko i moment, w którym musimy zaangażować krajowe lub zagraniczne służby, aby zabezpieczyć obiekt. Zwykle sprawa przybiera wówczas inny obrót.

SPORT

SERWIS PIŁKARSKI

Za nami kolejne rozdanie kart w piłkarskich rozgrywkach na wszystkich szczeblach. W najwyższej klasie oprócz walki o mistrzostwo Chance Ligi oraz uratowanie pierwszoligowej skóry roznosi się też smród z sobotniej zadymy w derbach praskich S – Slavii ze Spartą w Edenie. Na 4 minuty przed końcem przy stanie 3:2 dla Slavii Praga na murawę stadionu w Edenie wtargnęli kibole gospodarzy. Mecz zostanie teraz rozegrany za... stołem prawników klubów i władz ligi (LFA). Werdykt poznamy dziś. Sparta z dużym prawdopodobieństwem wygra walkowerem, a Slavia słono też zapłaci za niedopilnowanie obowiązków organizacyjnych.

• Piłkarze Ostrawy (białe stroje) przegrali w Teplicach 1:2. Fot. FC Baník Ostrawa

Janusz Bittmar

CHANCE LIGA

PARDUBICE
– KARWINA 1:3 (d)

Do przerwy: 1:1.
Bramki: 18. Patrák – 45. Condé, 90. Fiala, 101. Vinicius.
Karwina: Neuman – Boháč, Prebsl, Skyba (90. Camara), Labík (100. Fleišman) – Kačor (77. Lawali), Traoré (77. Křišťan) – Ayaosi (112. Milíč), Samko (85. Fiala), Condé – Vinicius.

To był majstersztyk piłkarzy Karwiny, którzy w strefie środkowej rundy dodatkowej zakończyli dwumecz z Pardubicami z przypięciem, wygrywając zawody w dogrywce po złotej bramce Viniciusa. Gol brazylijskiego napastnika zapewnił drużynie Marka Jarolíma dodatkowe emocje w finale sezonu – przed Karwiną teraz pojedynk z Sigmą Olomuniec, który zdecyduje o końcowej lokacie nadolziańskiego klubu.

Karwiniacy musieli w weekend odrobić stratę z pierwszego pojedynku, przegranego w Raju 1:2. Goście nastavili się od początku na ofensywny futbol, ale jako pierwsi ze zdobytej bramki radowali się piłkarze Pardubic. Kluczowa dla losów meczu była wyrównująca bramka Condegdo tuż przed zejściem do szatni, która uskrzydliła gości, a gospodarzy w pewnym stopniu rozkleiła.

Znakomite spotkanie rozegrał napastnik Jan Fiala, którego Jarolím wprowadził na murawę w 85. minucie. Roslemu piłkarzowi wystarczyło pięć minut, żeby rozkroić słodki tort – i golem na 1:2 wprowadzić zacięte spotkanie do dogrywk. A tam młody piłkarz wypracował bramkę na wagę zwycięstwa – po jego strzale piłka odbiła się od poprzeczki w pole karne, gdzie formalności dopełnił przytomną główką Vinicius.

Przed Karwiną kolejne dwa mecze play off, w których rywalem będzie Sigma Olomuniec. W najbliższą sobotę podopieczni Marka Jarolíma zmierzą się z Sigmą u siebie (17:00), rewanż tydzień później w Olomuńcu (14:00).

TEPLICE
– OSTRAWA 2:1

Do przerwy: 2:0.
Bramki: 33. L. Mareček, 36. Auta – 65. Frydrych.
Ostrawa: Jedlička – Boula, Pojezný, Frydrych – Plavšík (84. Havran), Holzer (59. Siňavský), Planka (69. Šandl), Musák, Bewene – Jurečka (59. Owusu), Gning (84. Pira).

W rundzie dodatkowej strefy spadkowej krajobraz nie uległ zmianie. Czarne chmury wiszą nad Banikiem w dalszym ciągu – podopieczni Josefa Dvorníka po przegranej z Teplícami już wiedzą, że nie unikną gry w barażach. A może być jeszcze gorzej – w przypadku zakończenia rozgrywek dodatkowych na ostat-

Ostrava B: Hrubý – Širotek (60. Šehić), Šimerský, Miček, Řeháček – Frydl, Holan (60. Nogha) – Dvořáček, Vlha (72. Drozd), Laine (60. Okebugwu) – Škrkoň (80. Bitta).

W zaciętym meczu trzy punkty powędrowały na północ Czech. Rezerwy Banika nie wykorzystały lepiej platonicznej przewagi w pierwszej połowie, zbudowanej na fundamentach szybkiego objęcia prowadzenia.

W pozostałych meczach 28. kolejki: Prościejów – Cz. Budziejovice 1:1, Žižków – Sparta Praga B 0:3, Slavia Praga B – Tábořsko 2:1, Zbr. Brno – Vlašim 1:0, Jihlava – Kromierzyž 1:0.

MŠLF

FK TRZYNIEC
– POLANKA 3:0

Do przerwy: 2:0.
Bramki: 45. i 74. Zdražil, 22. Dedič.
Trzyniec: Adamuška – Brak (78. Charles), Krakovčík, Dadák – Zinhasović, Machuča (60. Agbo) – Omasta (78. Skwarczek), Nguyen (78. Kowalczyk), Bolf (85. J. Konderla) – Zdražil, Dedič.

– Chciałem, żeby piłkarze pokazali radosny futbol. I to się udało – skomentował zwycięstwo trener Trzynieca Tomáš Hejdušek. Wiosienką na torcie były arcyważne trzy punkty, które Trzyńczanie wywalczyli tydzień po niewypale, czyli zremisowanym 1:1 pojedynku z Vrchovíną.

Sztab trenerski lidera trzecioliigowej tabeli zdecydował się przed meczem na kilka zmian w wyjściowym składzie. W bramce po długiej przerwie pojawił się Jiří Adamuška i nie zawiodł oczekiwani. Bardzo dobre spotkanie zaliczył strzelec dwóch bramek, napastnik Lukáš Zdražil.

ZLIN B
– KARWINA B 2:1

Do przerwy: 1:0.
Bramki: 63. Doriňák, 90. Štefan – 56. Graf.
Karwina B: Schovanec – Daniel, Graf (71. Backman), Vavřík (84. Jež), Vasošek (78. Taranenko), Motyčka, Dos, Durosinmi-Etti (84. Fulier), Egwu, Němec, Beyai.

Rezerwy Karwiny przegrały 17. spotkanie w tym sezonie. Gorszy bilans mają już tylko piłkarze ostatniego w tabeli Hulczyna.

W pozostałych meczach 27. kolejki: Witkowiec – Frydek-Místek 2:2, Hulczyn – S. Olomuniec B 1:6, Hlubina – Zbr. Brno B 1:2, Slovácko B – Wseclan 3:3, Hodonin – Vrchovina O1, Blansko – Uničov O 0:3, S. Brno – Hranice 1:4.
Lokaty: 1. Trzyniec 65, 2. Hodonin 60, 3. Zbr. Brno B 55..., 16. Karwina B 23 pkt.

IV LIGA-gr. F

25. kolejka: Bilowec – Bogumin 1:0 (14. Vrbka), Hawierzów – P. Polom 1:1 (83. Zdunek – 73. Dujsík), W. Międzyrzecze – Cz. Cieszyn 1:1 (46. Veselý – 16. D. Maceček), Frydlant n. O. – Stonawa 1:3 (25. Barčák – 32. Fula, 66. Vidiševský, 90. Ndanusa), Szumperk – N. Jiczyn 0:0, Břidličná – Zabrzeg 1:2, Petřvald n. M. – Rymaržov 1:1, Opawa B – Wracimów 1:2.
Lokaty: 1. Hawierzów 53, 2. Bilowec 48, 3. Bogumin 44..., 5. Stonawa 42, 16. Cz. Cieszyn 12 pkt.

V LIGA

25. kolejka: Wrzesina – Olbrachcice 3:2 (Zajíc 2, Hruzík – Kaduch, Čileček), Koberzyce – Slavia Orłowa 2:1 (Petzuch, Slanina – Volný), Krawarze – M. Albrechtice 3:1, Witkowiec B – Jakubczowice 1:4, Kamiów – Herzmanice 4:3, Brusperk – St. Miasto 3:0, Darkowicz – Haj 3:2, Benesžov D. – Frensztat p. R. 5:1.
Lokaty: 1. Krawarze 57, 2. Haj 45, 3. Witkowiec B 44..., 9. Olbrachcice 32, 11. Sl. Orłowa 30 pkt.

VI LIGA-gr. B

21. kolejka: Raszkowice – Jablunków 0:2, Bystrzyca – Cierlicko 2022 1:3, Tícha – Šmilowice 0:2, Przybór – L. Piotrowice 0:4, Ostrawica – Sucha Górna 0:2, Libhošť – Kopřyzwnica 4:3, Dobratice – Liskowice 1:4.
Lokaty: 1. L. Piotrowice 49, 2. Bystrzyca 40, 3. Sucha Górna 35 pkt.

VII LIGA-gr. C

21. kolejka: B. Orłowa – L. Łąki 1:6, Dobra – Wędrynia 0:3, Oldřichovice – Sedliscze 5:2, Datynie D. – Děčimorowice 3:5, Sn Hawierzów – Niebory 6:0, Žuków G. – Nydek 4:4, Wacławowice – Luczina 3:0.
Lokaty: 1. Sn Hawierzów 53, 2. Děčimorowice 52, 3. Wacławowice 39 pkt.

VIII LIGA-Karwina

21. kolejka: Hawierzów B – Cierlicko 2022 B 1:4, Lutynia D. – G. Hawierzów 0:3, B. Rychwald – I. Piotrowice 4:0, S. Pietwald – G. Bładowice 4:0, Dąbrowa – Wierzniovice 0:2.
Lokaty: 1. B. Rychwald 45, 2. Wierzniovice 34, 3. I. Piotrowice 28 pkt.

VIII LIGA-Frydek-Místek

Grupa 1-6: Písek – Toszonowice 0:4, Czeladna – Milíkov 2:2, Rzepiszczce – Baszka 1:8; **gr. 7-12:** Gródek – Wojkowice 3:1, Gnojník – Mosty k. J. 4:5, Metylowice – Starčiz 3:1; **gr. 13-18:** Bukowice – Raszkowice B 8:1, Šmilowice B – Nawsie 2:1, Pržno – Chlebovice/St. Miasto B 5:0. **Lokaty – gr. 1-6:** 1. Baszka 15, 2. Toszonowice 12, 3. Milíkov 5 pkt; **gr. 7-12:** 1. Mosty k. J. 10, 2. Gródek 10, 3. Metylowice 10 pkt; **gr. 13-18:** 1. Bukowice 15, 2. Nawsie 9, 3. Šmilowice B 9 pkt. ▲

Nam zabrakło tej „kropki nad i”, przede wszystkim skuteczności. Mielismy wiele sytuacji, ale Litwa pokazała, że potrafi bardzo dobrze się bronić i wykorzystać swoje okazje

Krzysztof Woźniak,

prezes PZHL, po zmarnowanej okazji polskich hokeistów na powrót do światowej elity MŚ

Banik ze srebrem
Chance Ekstraligi

To nie tak miało wyglądać. Piłkarze ręczni Banika Karwinia przegrali z Talentem Pilzno decydujący finałowy mecz Chance Ekstraligi 28:29 i co za tym idzie – nie obronili mistrzowskiego tytułu, który w sobotni wieczór powędrował do Pilzna.

Janusz Bittmar

5. MECZ FINAŁOWY CHANCE EKSTRALIGI

KARWINA – PILZNO 28:29

Do przerwy: 18:14. **Najwięcej bramek:** Blyzniuk 7/2, Užek 5, Harabiš 4/2 – Nejdl 6, Douda 5/4.
Stan serii: 3:2 dla Pilzna.

Przebrana podopiecznych Michala Brúny na własnym parkiecie jest dla kibiców Banika podwójnie bolesna – Karwiniacy rozpoczęli bowiem finałową serię z Pilznem od dwóch zwycięskich spotkań i nie nie wskazywało na to, że mogą przegrać aż trzy mecze z rzędu.

Zmarnowaliśmy wiele czystych okazji w tym spotkaniu. To pozwoliło drużynie Pilzna rozwinąć skrzydła w drugiej połowie – skomentował przegrany finał trener i zarazem szef karwińskiego klubu, Michal Brúna.

Dla niektórych zawodników Banika sobotni wieczór spędzony na parkiecie był ostatnim w barwach karwińskiego klubu. Ilja Blyzniuk, który należał do kluczowych postaci karwińskiej drużyny nie tylko w finale z Pilznem, ale w całym sezonie, przechodzi do ligi francuskiej.

Życzę mu powodzenia w klasowej europejskiej lidze. Powinien się tam szybko zaaklimatyzować, w naszym klubie wyrósł na bardzo dobrego rozgrywającego – zaznaczył Brúna. Karwiniacy, pomimo porażki w finale, sezon 2025/2026 oceniają z podniesionym czołem. – Po odejściu Dominika Soláka wiedziałem, że w meczach o najwyższe trofeum będzie nam piekielnie trudno, tym bardziej że Pilzno w całym sezonie prezentowało świetny szczyptorniak – dodał Brúna. ▲

Mistrzostwa z małą piłeczką

Z udziałem zawodników z Orłowej-Lutyni, Orłowej-Poręby, Hawierzowicze-Szumbarku, reprezentantów gospodarzy oraz gościnie czwórki pingpongistów z Polski reprezentujących Chałupki i Jastrzębie-Zdrój odbyły się w sobotę 9 maja 45. mistrzostwa Miejsowego Koła PZKO Bogumin-Skrzezoń w tenisie stołowym.

Na wstępie dwudziestu czterech uczestników turnieju przywitał prezes Koła Czesław Gałuszka. Rozgrywki przebiegły w kategoriach młodzieży do 10 i 15 lat, kobiet oraz mężczyzn do i ponad 70 lat. W pierwszej z podanych kategorii najlepszy okazał się Damian Szeliga, drugie miejsce zajął Oliwier Wojwoda a dalsze dwa miejsca zajęli najmłodsi uczestnicy rozgrywek Emilia Kohout i Samuel Wojwoda. W kategorii do 15 lat zwyciężył Jan Iwanuszek z Orłowej-Lutyni, wyprzedzając Karolinę Pociorek z Ropicy i Vilema Kohouta z Pragi, którzy reprezentowali Skrzezoń. Wśród panów tytuł mistrza już po raz 11. wywalczyła Maria Trombik, wicemistrzynią

• Najlepsi w kategorii kobiet i w kategorii 70+ mężczyzn. Fot. ARC organizatorów

została Urszula Odstrčil – obie z Orłowej-Lutyni a trzecie miejsce zajęła zawodniczka gospodarzy Renata Pociorek.

W kategorii mężczyzn do 70 lat po bardzo zaciętych pojedynkach pierwsze miejsce zajął Wacław Podgórny z Jastrzębia-Zdroju, drugi był Roman Pawlas z Hawierzowa-

-Szumbarku a na trzecim miejscu uplasował się Józef Szlauer z Orłowej-Lutyni.

Wśród mężczyzn w kategorii ponad 70 lat już 9. tytuł mistrza zdobył Zbyszek Letocha z Orłowej-Poręby, wicemistrzem został zawodnik gospodarzy Tadeusz Guziur a trzecie miejsce zajął Erich Szlauer z Orłowej-Lutyni.

W sobotę
Olza Run

Fundusz Rozwoju Zaolzia

• Ten bieg łączy i zobowiązuje. Fot. SZYMON BRANDYS

To już w najbliższą sobotę 16 maja. Przed nami 5. edycja coraz popularniejszych zawodów Olza Run przeznaczonych dla sztafet biegowych, ale nie tylko. W tym roku debiut zaliczą też biegacze indywidualni, startujący w kategorii Ultramaraton Olza Run.

Zanim pierwsi zawodnicy dotrą w godzinach popołudniowych do mety usytuowanej na Złotym Groniu w Istebnej, zaliczą kilometry na zaolziańskich dołach, a także Podbeskidziu. Wspólnym mianownikiem tego sportowego wydarzenia łączącego pokolenia jest rzeka Olza.

Jednym z partnerów wydarzenia jest ponownie Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC.

potrzebują wsparcia na całej trasie. Będzie się działo! – powiedział „Głosowi” Ryszard Marek, szef imprezy skierowanej do pasjonatów biegów długodystansowych.

Zanim pierwsi zawodnicy dotrą w godzinach popołudniowych do mety usytuowanej na Złotym Groniu w Istebnej, zaliczą kilometry na zaolziańskich dołach, a także Podbeskidziu. Wspólnym mianownikiem tego sportowego wydarzenia łączącego pokolenia jest rzeka Olza.

Jednym z partnerów wydarzenia jest ponownie Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC.

(jb)

Danuta Guziur

CIESZYŃSKIE RODY /317/

Michael Morys-Twarowski

Genealogię Żmijów z Gnojnika i Rakowca można doprowadzić do XVIII wieku, a Żmijów z Gutów, Śmiłowic i Rzeki o stulecie wcześniej.

Nie sposób jednak wszystkich Żmijów ze Śląska Cieszyńskiego połączyć w jedno drzewo genealogiczne. Wszystko rozbija się o stan zachowania źródeł – w szczególności dotkliwy jest brak najstarszych ksiąg metrykalnych parafii w Gnojniku, które były przechowywane na plebanii w Domasłowicach, gdzie spłonęły w 1773 roku.

Tymczasem właśnie Żmijowie z Gnojnika mogli być tymi o najdłuższej historii. Przyjmuje się, że najstarszymi rodami chłopskimi były rody siedlacze, tymczasem według spisu powinności z 1770 roku Żmijowie z Gnojnika mieli w swoim ręku gospodarstwo siedlacze – w przeciwieństwie do Żmijów z Rakowca i Gutów.

Właścicielem wspomnianego gruntu siedlaczego w Gnojniku, oznaczonego numerem 3, był Adam Żmija, luteranin. Miał żonę Zuzannę. Ich córka, podobnie jak matka nosząca imię Zuzanna, 12 listopada 1780 roku poślubiła Jakuba Ciompe z Toszonowic.

Krewnym Adama był Jerzy Żmija (ok. 1737-1782), który w 1757 roku kupił młyn w Gnojniku. Po jego śmierci jego właścicielką została córka Anna, a później jej mąż Jakub Sikora.

Linia z Rakowca

W Rakowcu według wspomnianego spisu z 1770 roku Żmijowie mieli trzy grunty – dwa zagrodnicze (Paweł – nr 2, Jerzy – nr 1) i jeden chałupniczy (Jan – nr 12). Aby odtworzyć genealogię Żmijów z Rakowca, konieczne jest przejrzanie metryk parafii ewangelickiej w Cieszynie (zachowane od 1709 r.) i parafii rzymskokatolickiej w Trzycieżu (zachowane w 1720 r.).

Nie będzie to łatwe zadanie z racji powtarzania się imion. Przykładowo Jerzy Żmija, zagrodnik w Rakowcu, miał syna Jana, który w 1740 roku ożenił się z Marią Biedrawą, córką wójta Trzycieża. W tym czasie w Rakowcu żył inny Jan Żmija, zagrodnik, którego najstarszy syn – również o imie-

nio Jan – w 1742 roku ożenił się z Zuzanną Rucką z Oldrzychowic. Obok tych trzech Janów Żmijów z Rakowca był jeszcze czwarty Jan Żmija, syn Andrzeja, chałupnika, żonaty od 1760 roku Anną, wdową po Janie Jarzynku z Wielopola. Jak widać, trzeba będzie zachować dużą ostrożność przy identyfikacji poszczególnych Janów Żmijów.

Linia z Rzeki

W rękach przedstawicieli rodu Żmijów pozostawały również grunty chałupnicze w Rzece, oznaczone u schyłku XVIII wieku numerami 18, 19 i 20. Rzeka jest stosunkowo młodą osadą, wyodrębnioną głównie z części Śmiłowic – w starszych źródłach pojawia się nazwa „Śmiłowska Rzeka”. Jednocześnie co najmniej część Rzeki uchodziła za przynależną do Gutów – w każdym razie najstarsze zapisy dotyczące gruntów Żmijów z Rzeki znajdziemy w księdze gruntowej Gutów.

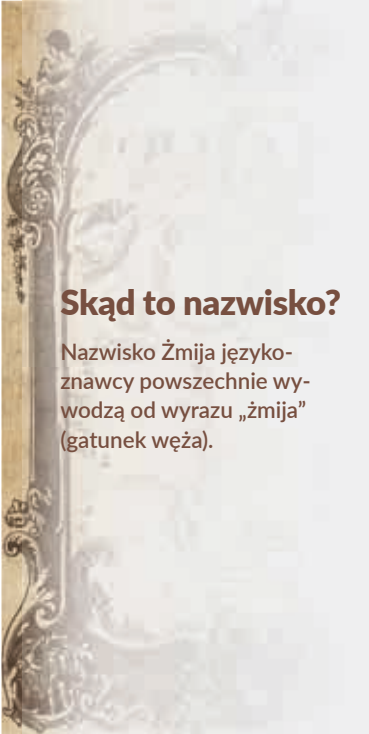
Można z niej się dowiedzieć, że grunt – określony później jako w Rzece nr 20 – należał do Jadwigi Żmijowej, która w 1690 roku sprzedała go swojemu synowi Andrzejo- wi (I). Tak się złożyło, że nieruchomości przechodziła z ojca na syna, a wszyscy nosili imię Andrzej. A zatem po Andrzeju (I) właścicielem od 1717 roku był Andrzej (II), a od 1757 roku Andrzej (III), żonaty z Anną Buzek z Nieborów.

Andrzej (III) krótko po objęciu gruntu został wcielony do armii cesarskiej – jak to określono w księdze gruntowej: „za recroutta dany”. Nieruchomość w 1759 roku nabyła żona, a w 1777 roku kupił ją mąż Zuzanny, jedynej córki Andrzeja Żmii – Jerzy Szczeponec.

»Zacny, poważany zborownik« i »człowiek nadzwyczaj pilny« Świetnym źródłem genealogicznym jest dawna prasa, w której można natrafić na krótsze lub dłuższe wspomnienia pośmiert- nych dotyczące naszych krewnych. Odnalazłem trzy dotyczące przed- stawicieli rodu Żmijów.

Paweł Żmija, chałupnik w Rzece, zmarł 26 listopada 1926 roku. Został określony jako „nasz zacny,

Żmijowie

Skąd to nazwisko?

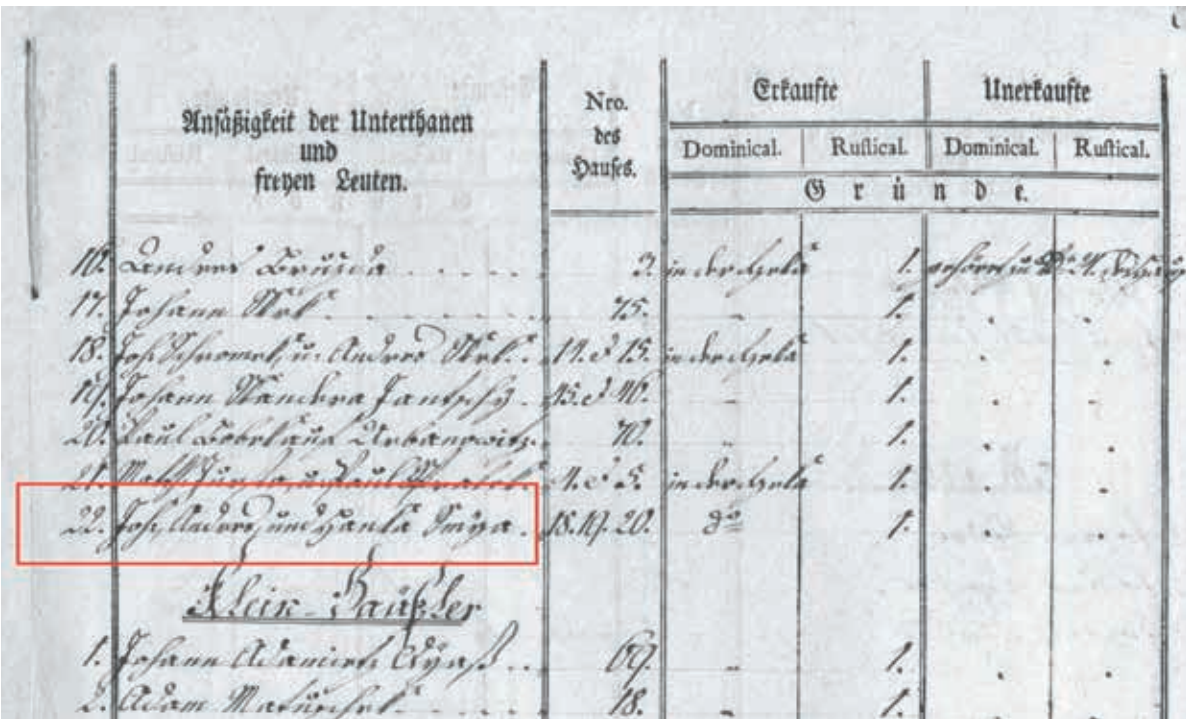
Nazwisko Żmija języko- znawcy powszechnie wy- wodzą od wyrazu „zmija” (gatunek węża).

Skąd ten ród?

Współcześnie w Polsce nazwisko Żmija jest najpopularniejsze w powiatach wadowickim i mikołowskim, czyli stosunkowo niedaleko Śląska Cieszyńskiego. Nazwisko Żmija – z racji swojej etymologii – mogło powstać niezależnie różnie w różnych regionach, stąd chyba tylko badania genetyczne pozwoliłyby rozstrzy- gnąć, czy zaolziańscy Żmijowie są spokrewnieni z wadowickimi i mikołowskimi. Do tego czasu można tylko spekulować, czy Żmijowie na Śląsku Cieszyńskim mieszkają od ukształtowania się nazwiska, czy może wywodzą się od przybyrza z okolic Mikołowa lub Wadowic.

Gdzie doczytać?

- Jaroslav Bakala, „Ze starších dějin Hnojníka”, „Studie o Tešínsku” 13, 1987, s. 112-141 (informacje o gruntach w Gnojniku należących do przedstawicieli rodu Żmijów; uwaga: nazwiska mieszkańców Gnojnika ahistorycznie szczeczizowane)
- Józef Ondrusz, „Żywe teksty. Rzeka”, „Zwrot” 9, 1957, nr 7-8, s. 15-17 (Jan Żmija, ur. 1884 w Rzece – jego wizerunek i opowieści)
- Żmija – genealogia, <https://przodkowiezcieszyna.blogspot.com/2015/06/zmija-genealogia.html> (materiały do genealogii rodu).

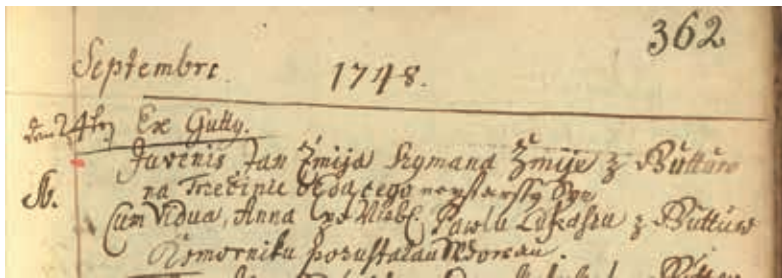

• Jan, Andrzej i Anna (Hanka) Żmijowie, właściciele gruntów w Rzece, w urbarzu z 1770 roku. Źródło: Archiwum Krajowe w Opolu.

poważany zborownik” („Ewan- gelik”, 1926, nr 4). Podobnie w ciepłych słowach przedstawi- o Jana Żmiję, rolnika w Rzece, zmarłego w 1934 roku – „człowiek nadzwyczaj pilny i pomysłowy o stałym i szlachetnym charakterze” („Ewangelik”, 1934, nr 10).

Inny Jan Żmija, urodzony w Nie- borach, był rolnikiem w Godzisz-owie i członkiem Towarzystwa Rol- niczego Księstwa Cieszyńskiego. Zmarł 7 marca 1937 roku w wieku 81 lat („Poseł Ewangelicki”, 1937, nr 17).

Jeżeli spisać dzieje rodu Żmi- jów w formie książki – a materia-

• W 1748 r. Jan Żmija z Gutów poślubił Annę, wdowę po Pawle Łukaszu (Łu- koszu). Ich ślub odnotowano w metrykach parafii ewangelickiej w Cieszynie. Źród- ko: Biblioteka i Archiwum im. B.R. Tschammera w Cieszynie. Zdjęcia: ARC

łów nie powinno zabraknąć – na osobny rozdział zasługiwałby Jan Żmija (ur. 1884) z Rzeki, syn Pawła i Heleny z domu Bobek, ga-

świata sztuki. Artyści i kuratorzy oprowadzają publiczność po na- rodowych pawilonach, tłumaczą swoje pomysły i koncepcje oraz udzielają wywiadów. Wydarzenie słynie z wyznaczania kierunków debaty społecznej, kształtuje hi- storię sztuki i prowokuje, testu- jąc jej granice. Od 1895 r. Bien- nale zwiększa rozpoznawalność

(PAP)

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYJCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CIERLICKO – Kluby Kobiet i Se- niora Cierlicko-Centrum, Kościelec, Stanisławice i Grodziszcz zapraszają swych członków na spotkanie klub-owe w czwartek 14 maja o godz. 16.00 do Domu Polskiego na Kościelcu. **CZ. CIESZYŃ** – Międzygeneracyjny Uniwersytet Regionalny zaprasza 19 maja o godz. 17.00 na spotkanie pt. „Nie lecz – zapobiegaj!” do Centrum Polskiego KP na parterze budynku ZG PZKO przy ul. Strzelniczej 28. Wykład poprowadzi MUDr Bogna Jiravská-Godula. **DĄBROWA** – Miejscowe Koło PZKO zaprasza na świetlicę z okazji Dnia Matki w niedzielę 17 maja o godz. 16.30 do Domu Narodowego. W pro- gramie wystąpi zespół dziecięcy Ze- spolik z Suchej Górnej. Po programie wspólna herbata oraz będą podane informacje o wycieczce, która odbę- dzie się 16 lipca 2026.

KARWINA-FRYSZTAT – Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Re- gionalnej zaprasza w poniedziałek 18 maja o godz. 17.00 na spotkanie z kulturoznawczynią i folklorystką prof. Dorotą Świątłą-Trybek z Uni- wersytetu Opolskiego do budynku biblioteki na Rynku Masaryka. Bi- lety w cenie 100 koron do nabycia: [https://app.entradio.cz/cashDesk/ events/95465/auditorium](https://app.entradio.cz/cashDesk/events/95465/auditorium)Preview. **▲** Oddział Literatury Polskiej Biblio- teki Regionalnej zaprasza w środę 13 maja na SWAP książkowy – czyli wy- mien i czytaj do budynku biblioteki w godz. 10.00-15.00.

KARWINA-RAJ – MK PZKO zapra- sza w niedzielę 17 maja o godz. 15.00 na Majówkę połączoną z obchodami Dnia Polonii i Polaków za Granicą i ze smażeniem jajecznicy. W programie wystąpi Chór Mieszany „Stonawa” i kapela „Czerchla”. Przygotowana będzie pyszna domowa jajecznicza, bar z napojami ciepłymi i zimnymi, atrakcje dla dzieci oraz wystawa pre- zentująca polskie miasta.

OLBRACHCICE – Zarząd MK PZKO zaprasza członków oraz sympaty- ków na tradycyjne smażenie jajecz- nicy w czwartek 21 maja od godz. 16.00 w ogrodzie Gospódki pod Dę- bem. Prosimy zabrać z sobą 3 jajka oraz 50 koron. **PTTS „BŚ”** – Zaprasza 13 maja na dłuższy spacer z dworca kolejowego w Bystrzycy (wyjście o 8.40) na psie cmentarzysko na łące Wolarnia. Tra- sa prowadzi przez Zaolzie pod Ko- ziniec, zejsście przez Żorómbek do Koszarzyšk – 8 km. Prowadzi Anna Zmełty, tel. 723 891 891.

▲ 16 maja na rajd turystyczny Kra- jóm drotarie, który organizuje Klub Turystyki Wysoká nad Kysucą. Grup- e „Beskidzioków” poprowadzi i do udziału w rajdzie zaprasza Marta Fierla, tel. 773 759 997. Wyjeżdżamy

ŻYCZENIA

Dnia 13 maja obchodzi piękny jubileusz życiowy **pan inż. GUSTAV CHWISTEK** ze Śmiłowic

Najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia i błogo- sławieństwa Bożego życzą żona oraz córki z rodziną.

GŁ-250

WSPOMNIENIA

Odszedłeś, lecz na zawsze pozostaniesz w naszych myślach i sercach.

Dnia 9 maja minęła druga rocznica, gdy uciło na za- wsze serce naszego Kochanego Męża, Ojca, Dziadka

śp. inż. KAROLA KRYGLA z Suchej Średniej

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą żona i córki z rodzinami.

GŁ-252

pociągiem pospiesznym Kysućan do Czadcy (Karwina o 6.10, Cz. Cieszyn o 6.22, Trzynieć-Centrum o 6.33, Nawsie o 6.41). Z Czadcy do stacji Turzovka (miejsce startu) o 7.07. Wszystkie informacje o trasach, wpisowym, biletach przejazdu znaj- dziesz na <https://www.ptts-beskid-slaski.cz/krajom-drotarie-25-rajd-turystyczny/>.

▲ 19 maja zapraszamy na trasę z Mo- stów koło Jabłonkowa-Szańców po nieznakowanej leśnej drodze na Me- dwednią Skalę, dalej szlakiem niebie- skim na Wielki Połom. Zejsście przez Skalkę do Mostów – 15 km lub przez Murzinkowy Wyrch do Lomnej Gór- nej, Salajki 12,5 km. Dojazd: pocią- giem do Nawsia (Karwina o 7.01, Cz. Cieszyn o 7.18, Trzynieć-Centrum o 7.30), z Nawsia autobusem o 7.58 do Mostów Szańce-Szkola. Prowadzi i zaprasza Marian Sodzawiczny tel. 736 149 297.

SKRZECZON – Miejscowe Koło PZKO zaprasza w sobotę 16 maja o godz. 15.00 do Domu PZKO na Majówkę połączoną ze smażeniem jajecznicy, obchodami Dnia Dzie- ka i sportowymi rozgrywkami. W programie również występ zespołu śpiewaczego „Kalina” z Łazisk.

TRZYŃNIEC – MK PZKO w Trzynie- cu we współpracy z MK PZKO w Koń- skiej-Osówce zapraszają wszystkich na Festyn Majowy, który odbędzie się w sobotę 16 maja od godz. 14.00 Na Osówce. W programie: przed- szkolaki, zespół „Oldrzychowice”, koncert zespołu Głazy, a wieczór zabawa taneczna z DJ Radimem. Prowadzi Ewa Troszok. Atrakcje dla dzieci, przejażdżki na konikach, loteria szczęścia oraz inne niespo- dzianki wraz z bogatym bufetem za- pewnione. Wstęp na festyn – wolne datki.

WIERZNIOWICE – MK PZKO zapra- sza 17 maja w godz. 12.00-19.00 na wystawę odpustową z okazji jubile- uszu 150-lecia kaplicy św. Izydora w Wierzniowicach w Domu PZKO.

WYSTAWY

CZ. CIESZYŃ, KONGRES POLA- KÓW, ul. Grabińska 458/33: do 2. 6. wystawy pt. „Henryk Jasicek.

INFORMATOR

WSPOMNIENIA

Ty żyjesz, choć martwe Twe powieki, bo w serach naszych żyć będziesz na wieki.

Dnia 11 maja 2026 minęła 5. rocznica, kiedy nas opuścił nasz Kochany

śp. WALTER STRYJA z Darkowa

Wszystkich, którzy Go znali, prosi o chwilę wspomnień żona z rodziną.

RK-028

Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne.

(J 3, 16)

Dnia 12 maja 2026 przypada ósma rocznica śmierci

śp. STANISŁAWA SZCZUKI

Z szacunkiem wspominają najbliżsi.

GŁ-237

Gdy wiosna zakwitła kwiatem, ty pożegnałeś się z tym światem, i nocą gdy rozjaśniał dzień, tyś rozpoczął swój wieczny sen.

W dniu 9 maja 2026 minęła 10. bolesna rocznica, kiedy nas na zawsze opuścił

śp. JAN TOMANEK

Z miłością i wdzięcznością za to, kim dla nas był, wspominają żona Erika, syn Janusz i córka Danuta z rodzinami.

GŁ-241

...Jak dobrze, że byłeś i trwasz nadal w naszych sercach, w naszych myślach, w naszej pamięci...

Dnia 14 maja 2026 minie 10. rocznica śmierci naszego Kochanego Tatusia

inż. EUGENIUSZA WACŁAWCZYKA z Olbrachcic

Wszystkich, którzy Go znali i zachowali w pamięci, o chwilę wspomnień proszą córki Halina i Stasia z ro- dzinami.

GŁ-244

NEKROLOGI

Nie przemija ten, kto nauczył innych patrzeć dalej.

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 8 maja 2026 zmarł w wieku 84 lat nasz Najdroższy Mąż, Ojciec, Brat, Teść, Dziadek, Pradziadek, Szwagier i Wujek

śp. mgr BOGDAN KISZA emerytowany długoletni dyrektor

Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie

Pożegnanie Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę 13 maja 2026 o godzinie 15.00 w kościele ewangelickim Na Niwach w Czeskim Cieszynie. Zasmucona rodzina.

Rodzina Zmarłego prosi o nieskładanie kwiatów i wieńców. Zamiast tego prosi o ewentualne datki pieniężne na remont Domu Polskiego w Cz. Cieszynie, siedziby ZG PZKO – zbiórka publiczna na www.pzko.cz (nr konta: 260 215 9122/2012).

GŁ-248

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

śp. BOGDANA KISZY emerytowanego dyrektora Polskiego Gimnazjum

składają rodzinie Zmarłego dyrekcja, grono pedagogiczne oraz Macierz Szkolna Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cie- szynie.

GŁ-248

Wyrazy głębokiego współczucia dla całej rodziny z powodu śmierci

BOGDANA KISZY

byłego dyrektora Gimnazjum, aktywnego działacza Sekcji Historii Re- gionu i członka ZG PZKO składają ZG PZKO i redakcja „Zwrotu”.

GŁ-253

Sztuka przez wielkie »S«

Biennale Sztuki w Wenecji od ponad wieku wyzna- cza kierunki artystycz- ne, szkokuje i przesuwa granice. Prace pokazywali tam najważniejsi artyści, m.in. Jack- son Pollock, Marina Abramović i Ai Weiwei. Tegoroczna edycja pod hasłem „W tonacji molowej” roz- pocznie się już w sobotę.

W maju Wenecja zmienia się w jedną ogromną kulturalną im- prezę – to czas otwarcia Między- narodowej Wystawy Sztuki – La Biennale di Venezia. Całe miasto – i nie jest to plakatowe hasło – zaczyna żyć sztuką. Głównie jego wschodnią część – dzielnica Castello – pełna jest gości z całe- go świata. To nie turyści, którzy

przyjeżdżają zobaczyć Plac Świę- tego Marka, a tropiciele najnow- szych dokonań międzynarodowej społeczności artystek i artystów. Wokół Arsenału i Ogrodów Bien- nale widać pielgrzymki osób z mapami i katalogami wystaw w rękach. Szczególnie podczas weekendów otwarcia Wenecja staje się najgorętszym adresem

świata sztuki. Artyści i kuratorzy oprowadzają publiczność po na- rodowych pawilonach, tłumaczą swoje pomysły i koncepcje oraz udzielają wywiadów. Wydarzenie słynie z wyznaczania kierunków debaty społecznej, kształtuje hi- storię sztuki i prowokuje, testu- jąc jej granice. Od 1895 r. Bien- nale zwiększa rozpoznawalność

artystów, a pawilony działają jak „ambasady sztuki”. Wydarzenie można nazwać „barometrem świata” – pokazuje, czym żyje globalna kultura.

Podczas odbywającej się co dwa lata wystawy przyznawane są na- grody – najważniejszymi są Złoty i Srebrny Lew.

PROGRAM TV

WTOREK 12 MAJA

TVP 1

6.00 Oko na świat **6.25** Akacja 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam 2 (s.) **9.00** Ranczo 3 (s.) **10.00** Komisarz Alex 3 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz II (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** To się opłaca (mag.) **12.55** Natura w Jedynce. Włochy - ostatnie dzikie zakątki **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.20** Zaraz wracam 2 (s.) **18.55** Akacja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.15** Omnibus - szybcy i mądrzy (teleturniej) **21.00** Konkurs Piosenki Eurowizji - Wiedeń 2026

23.40 Rain Man

Charlie Babbitt (Tom Cruise) właśnie odkrywa, że ma autystycznego brata Raymonda (Dustin Hoffman) i czeka go najbardziej niezwykła podróż w jego życiu. A może raczej obajzdowa wyprawa? Wszystko zaczyna się w chwili, gdy Raymond odmawia lotu samolotem, więc nie pozostaje innemu, jak ruszyć w drogę samochodem. Po raz pierwszy doprowadza porywczego Charliego na skraj cierpliwości, by potem całkowicie wciągnąć go w swój egocentryczny świat.

TVP 2

6.25 Przysiął nad Biblią **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Rosół polski (mag.) **12.15** Którędy po sztukę. Tomasz Machciński **12.20** Którędy po sztukę. Caisa von Zeipel **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Domowe patenty 2 (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Kulisy serialu „M jak miłość” **20.55** M jak miłość (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.25** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.25** Anatomia zła (thriller).

TVN

5.55 Ukryta prawda (s.) **6.50** Kuchenne rewolucje. Mroków **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku (mag.) **11.25** Kuchenne rewolucje. Rybnik **12.35** Kuchenne rewolucje. Łomża **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.50** The Floor (teleturniej) **21.30** Skok na głęboką wodę (pr. roz.) **22.40** Kuba Wojewódzki (talk-show) **23.40** Superwizjer (mag.).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, pogoda, sport **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** Dzień Niepodległości (film USA) **23.45** Django (western USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Hotel na wybrzeżu (s.) **9.55** Obiektyw **10.35** Waldemar Matuška **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Sama w domu **14.00** Buleczki z rana **14.30** Z lewego rękawa **14.50** Kartka (s.) **15.55** Hotel na wybrzeżu (s.) **16.45** Podróż po Glasgow **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Inspektor Candice Renoir (s.)

21.00 Rozwiązane

Cykl opiera się na różnorodności tematycznej i otwartości wobec rozmaitych zjawisk społecznych. Będzie opowiadać historie zwykłych i niezwykłych ludzi, na nowo przyglądać się codziennej rzeczywistości oraz sytuacji napiętym i wyjątkowym. W atrakcyjnej formie przybliży widzom poważne tematy i aktualne trendy, zabierze ich do świata półświatka lub blasku reflektorów show-biznesu, wśród społeczności wykluczonych, do więzień, tajnych salonów gier, sal sądowych, a także w środowisko influencerów.

21.30 Żandarmskie humoreski (s.) **23.00** Czerwony kapitan (film) **0.50** 1883 (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.25** Królowe, które zmieniły świat **10.20** Niniwa: zaginiony świat wiszących ogrodów **11.20** Karol I, ostatni cesarz **12.10** Nie poddaję się **12.35** Historia antysemityzmu **13.35** Ramzes II i jego dynastia **14.25** Dzika rzeka **15.15** Starożytne budowle **16.15** Przez Pragę w metrze **16.50** Odkrywamy smakołki z Gordonem Ramsey'em **17.40** Rumunia, czar Bałkanów **18.35** Terapia (s.) **19.00** Na rowerze po Czechach **19.15** Magazyn chrześcijański **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Piękne kraje z lotu ptaka **21.00** Eurovision Song Contest 2026 **23.15** Pistacowe wojny **0.15** Europa dziś.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.40** Ulica (s.) **9.45** Spece (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.25** Zamierzamy się żonami **16.55** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **21.35** Survivor Czechi i Słowacja (reality show) **22.55** Po twojej stronie **23.30** CSI Vegas (s.) **0.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.00** M.A.S.H. (s.) **9.10** Ognisty kurczak (s.) **10.30** Gliniarz (s.) **11.50** Agenci NCIS (s.) **12.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Polabi (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dédka **23.55** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

ŚRODA 13 MAJA

TVP 1

6.00 Oko na świat **6.25** Akacja 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam 2 (s.) **9.00** Ranczo 3 (s.) **10.05** Komisarz Alex 3 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz II (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedynce. Włochy - ostatnie dzikie zakątki **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy (mag.) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.20** Zaraz wracam 2 (s.) **18.55** Akacja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Omnibus - szybcy i mądrzy (teleturniej) **21.20** Afera Thomasa Crowna (film USA)

12.35 Wieczór z Mistrzem. Andrzej Wajda. Zemsta.

Tę historię zna chyba każdy, kto uczęszczał do szkoły podstawowej: Czesław Raptusiewicz, mieszkający po sąsiedzku ze zniechodzoną Rejentem Młkiem, pragnie ożenić się z owdowiłą Podstoliną. Świadom powożąc braków, Czesław żywy na pomoc Papkina, podającego się za pozeracza serc niewieścich i wielkiego bohatera, a w rzeczywistości będącego tchórzem i pyszałkiem.

TVP 2

6.10 Przysiął nad Biblią. Samuel i Saul **6.25** Pożyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Gwiazdorska kuchnia Ani 4 (mag.) **12.15** Rzecz Polska. Lokomotywa PM 36 **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **15.50** Domowe patenty 2 (mag.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Przepsidnia (mag.) **20.55** Na dobre i na złe (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.55** Francuska ruletka (s.) **23.55** Jesień w Nowym Jorku (komedia romantyczna).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Mysłowice **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku (mag.) **11.25** Kuchenne rewolucje. Warszawa **12.35** Kuchenne rewolucje. Łódź **13.40** Ukryta prawda (s.) **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, pogoda, sport **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.50** The Floor (teleturniej) **21.30** Królowa przetrwania 3 (reality show) **22.10** Survivor Czechi i Słowacja (reality show) **23.30** CSI Vegas (s.) **0.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** Bez pudru, czyli kabaret plus... (pr. rozr.) **21.50** Komediowa środa. Wkręcenie (komedia). **23.55** Dzień Niepodległości (film USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Hotel na wybrzeżu (s.) **9.55** Co umiały nasze babcie **10.25** Chwila dla piosenki **10.35** Opowiadaj (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Sama w domu **14.00** Trójka w ogrodzie **14.25** Piosenki z ekranu **14.50** Pensjonat dla kawalerów (film) **16.20** Hotel na wybrzeżu (s.) **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Opowiadaj (s.) **21.05** 13. komnata Ivanki Devátvej

21.35 Lida Baarowa

Czeska aktorka Lida Baarowa zostaje w 1934 roku zaproszona do berlińskich studiów filmowych Babelsberg, uznawanych za europejski Hollywood. Po początkowych trudnościach ostatecznie zdobywa uznanie i zachwyca tłumy fanów w całych Niemczech. Prasa wynosi ją na pierwsze strony gazet jako jedną z najpiękniejszych kobiet Europy. Cieszy się sławą oraz uczuciem Gustava Fröhlicha, ówczesnego idola niemieckich kobiet.

23.20 Inspektor Candice Renoir (s.) **0.15** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Śląsk, serce Europy **9.15** Legendarne bitwy i oblężenia - Akkon **10.05** Orzeł przedni - zew natury **11.00** Piękne kraje z lotu ptaka **11.55** 10 wieków architektury **12.05** Gra wojenna **13.00** Ramzes II i jego dynastia **13.45** Prawdziwa cena transportu morskiego **14.40** Królestwo natury **15.05** Historia odpadów **16.00** Zaginione adresy **16.25** Granica w sercu **16.50** Klucz **17.20** Piękne kraje z lotu ptaka **18.15** Historie budowli **18.25** Terapia (s.) **18.50** Znane i nieznanne historie czeskich zamków i twierdz **19.20** Cudowne źródła **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Błękitna krew **21.00** Żółta żaba do Mongolii **21.30** Wychowanie chłopców dla przyszłości **22.00** Jedno życie (film) **23.45** Pearl Harbor: świat w ogniu **0.35** Historia antysemityzmu.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.40** Jutrzenka (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierzamy się żonami **16.55** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ekstremalne zmiany (reality show) **22.10** Survivor Czechi i Słowacja (reality show) **23.30** CSI Vegas (s.) **0.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **6.50** M.A.S.H. (s.) **9.00** Ognisty kurczak (s.) **10.20** Polabi (s.) **11.40** Agenci NCIS (s.) **13.35** Show Jana Krausa **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **17.05** Szpital 24/7 **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Nasz nowy dom (reality show) **21.50** Zabij mnie, Kochanie (komedia romantyczna) **23.55** Jerry Maguire (dramat USA).

CZWARTEK 14 MAJA

TVP 1

5.50 Reporterzy **6.00** Oko na świat **6.25** Akacja 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Pełnia wiary **8.00** Serwis Info **8.30** Zaraz wracam 2 (s.) **9.05** Ranczo 3 (s.) **10.05** Komisarz Alex 3 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz II (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Program rolniczy **12.55** Natura w Jedynce. Włochy - ostatnie dzikie zakątki **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy (mag.) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.20** Zaraz wracam 2 (s.) **18.55** Akacja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.15** Omnibus - szybcy i mądzy (teleturniej) **21.00** Konkurs Eurowizji - Wiedeń 2026 **23.35** Sprawa dla reportera (mag.).

TVP 2

6.25 Operacja zdrowie (mag.) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Dzień z życia artysty. Aga Zaryan (talk-show) **12.15** Którędy po sztukę. Aleksander Kobzdej **12.20** Którędy po sztukę. Katarzyna Kozyra **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Domowe patenty 2 (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Tak to leciało! (teleturniej)

21.40 Niepewne sytuacje 3

„Niepewne sytuacje” to krótka forma wywiadu prowadzonego przez satyryków, którzy wcielają się w rolę dziennikarzy. Czy robią to zgodnie ze sztuką dziennikarską? Niekoniecznie! Michał Kempa i Wojciech Fiedorczuk odgrywają różne wariacje przeprowadzania wywiadów, parodiując formy dziennikarskie i starają się to robić na granicy autentyczności.

22.10 Zaćmienie (s.)

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Garwolin **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku (mag.) **11.25** Kuchenne rewolucje. Kawiec **12.35** Kuchenne rewolucje. Czarna Dąbrowka **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, pogoda, sport **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.50** The Floor (teleturniej) **21.30** Kuchenne rewolucje **22.40** Na twoim miejscu (komedia).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** Nasz nowy dom (reality show) **21.50** Zabij mnie, Kochanie (komedia romantyczna) **23.55** Jerry Maguire (dramat USA).

PROGRAM TV

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: Divoženka (12, godz. 10.00); **▲ HAWIERZÓW:** Pták Ohnivák a liška Ryška (13, 14, godz. 9.00, 10.45);

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: **Niewolnice z Pipidówki** (12, godz. 19.00).

CO W KINACH

BYSTRZYCA:

Dom dobry (13, godz. 18.05).

HAWIERZÓW – Centrum:

Hopnięci (12, 13, godz. 17.00); Česká srdce Banátu (12, godz. 18.00); Mortal Kombat II (12, godz. 19.30); Příání k narozeninám: Křtiny (13, godz. 9.30); Wierchowce Wzgórza (13, godz. 18.00); Top Gun (13, godz. 19.30); **Sprawiedliwość owiec** (14, godz. 17.00); Zniknięcie Josefa Mengele (14, godz. 18.00); Billie Eilish - Hit Me Hard and Soft: The Tour (14, godz. 19.30).

JABLONKÓW:

Flaklypa (12, godz. 17.00).

KARWINA – Centrum:

Siegfried (12, godz. 16.30); Drzewo magii (13, godz. 17.30); Michael (13, godz. 20.00); Diabeł ubiera się u Prady 2 (14, godz. 17.00); Iron Maiden: Burning ambition (14, godz. 19.30).

TRZYNIEC – Kosmos:

Iron Maiden: Burning ambition (14, godz. 20.00).

CO W STREAM-IE

To jest program ogrodniczy

Lekka, sześcioczęściowa produkcja prowadzona przez komika Zach Galifianakisa. Każdy krótki odcinek łączy humor z edukacją i pokazuje świat ogrodnictwa z nietypowej, przystępnej perspektywy. Prowadzący – mimo wieloletniego hobby – nie występuje jako ekspert, lecz raczej ciekawski amator, który uczy się razem z widzami. W trakcie serii odwiedza sady, farmy i lasy, poznając m.in. uprawę jabłek i pomidorów, zbieractwo czy podstawy produkcji żywności. Rozmawia zarówno z doświadczonymi specjalistami, jak i dziećmi, których spontaniczne wypowiedzi nadają programowi lekko absurdalny, humorystyczny ton.

POSTSCRIPTUM

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. ...z makiem, czyli tyle, co nic

2. nieprzetłumaczalny dosłownie obcy zwrot

3. legendarny olbrzym z gliny, powstać z żydowskich podań

4. bóg-stwórca w wierzeniach Dagonów z Mali.

1

2

3

4

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Wyrazy trudne lub mniej znane: AMMA

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. drapieżny ptak o dużej głowie i oczach umieszczonych z przodu, polujący nocą

2. stryj lub wujek po niemiecku

3. materiał na sweter, czyli naturalne włókno owcze

4. amerykański zespół muzyczny (album „Absolute Purity”).

1

2

3

4

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Wyrazy trudne lub mniej znane: ALAS

MINIKWADRAT MAGICZNY III

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. zbiór najstarszych tekstów indyjskich

2. ...John, brytyjski piosenkarz i kompozytor („Rocket Man”)

3. Franek, który rozpętał II wojnę światową

4. animozja, uraza w czasach sarmacji.

1

2

3

4

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Wyrazy trudne lub mniej znane: ANSA

LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem jest nazwa wsi w Polsce, położonej w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie szczycieńskim. W latach 1975-1998 miejscowość należała administracyjnie do województwa ostrołęckiego...

- 1.-4. część grzyba pod kapeluszem lub najważniejsza część kolumny

3.-6. jeden z muppetów, bohater „The Muppet Show”, z niebieską barwą ciała, wielkimi oczami i wyjątkowo długim, zakrzywionym nosem

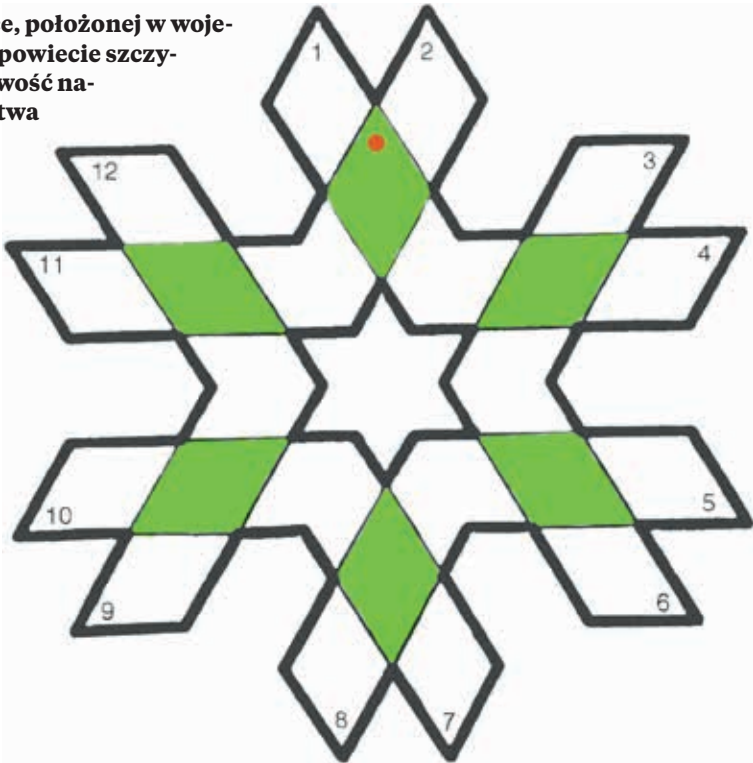
5.-8. Brytyjczyk z Edynburga lub z Glasgow

7.-10. kraj ze stolicą w Brazzaville lub druga co do wielkości rzeka w Afryce

9.-12. wyższy kurs posiadanych dewiz lub papierów wartościowych niż ich wartość nominalna

11.-2. długa, wąska zatoka morska pomiędzy stromymi, skalistymi brzegami, charakterystyczna dla wybrzeży Skandynawii.

Wyrazy trudne lub mniej znane: AGGIO

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa wsi sołeckiej w Polsce, położonej w województwie śląskim w powiecie gliwickim, w gminie Rudziniec. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa katowickiego...

- 1.-4. przyszyć coś dookoła albo wzdłuż czegoś

3.-6. eksplozja, detonacja

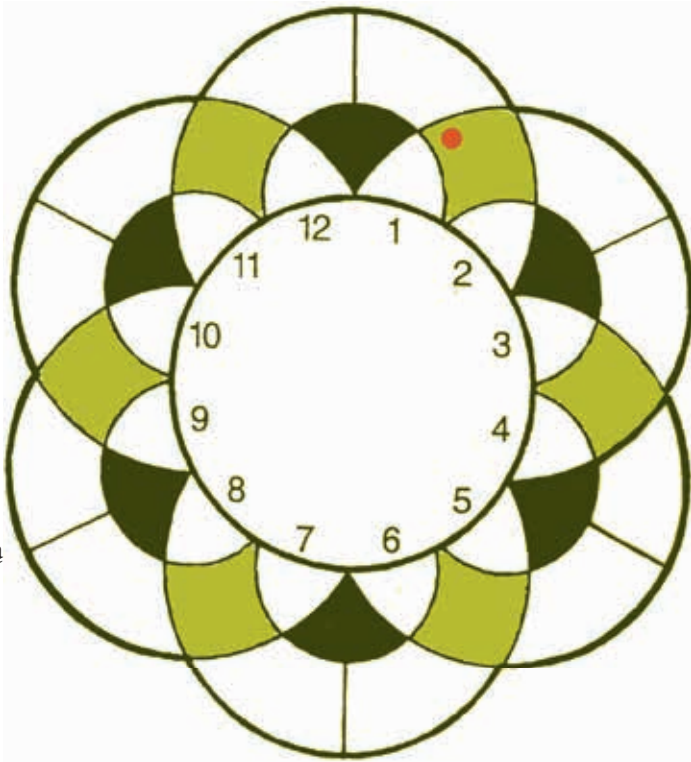
5.-8. szwedzka ciężarówka lub autobus

7.-10. obszar do 300 m wysokości nad poziomem morza, czyli równinna lub prawie równinna wielka forma ukształtowania terenu

9.-12. gatunek rośliny uprawnej, byliny z rodziny bromeliowatych, czyli owoc z czuprynką

11.-2. podgatunek renifera z Ameryki Północnej.

Wyrazy trudne lub mniej znane: KARIBU

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 22 maja 2026 r. Nagrodę z 28 kwietnia otrzymuje **Elżbieta Vavříkova z Karwiny-Raju**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie logogryfu łamanego z 28 kwietnia: ŁAŃCUT
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 28 kwietnia: OBROZ
Rozwiązanie minikwadratu I z 28 kwietnia: GLON, LULKA, OKRĘT, NASA
Rozwiązanie minikwadratu II z 28 kwietnia: KOKS, OPTYK, KYOTO, SKOK
Rozwiązanie minikwadratu III z 28 kwietnia: ODRA, DAREK, REWIA, AKAD

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi PNS, a.s. Páceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Základnické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS